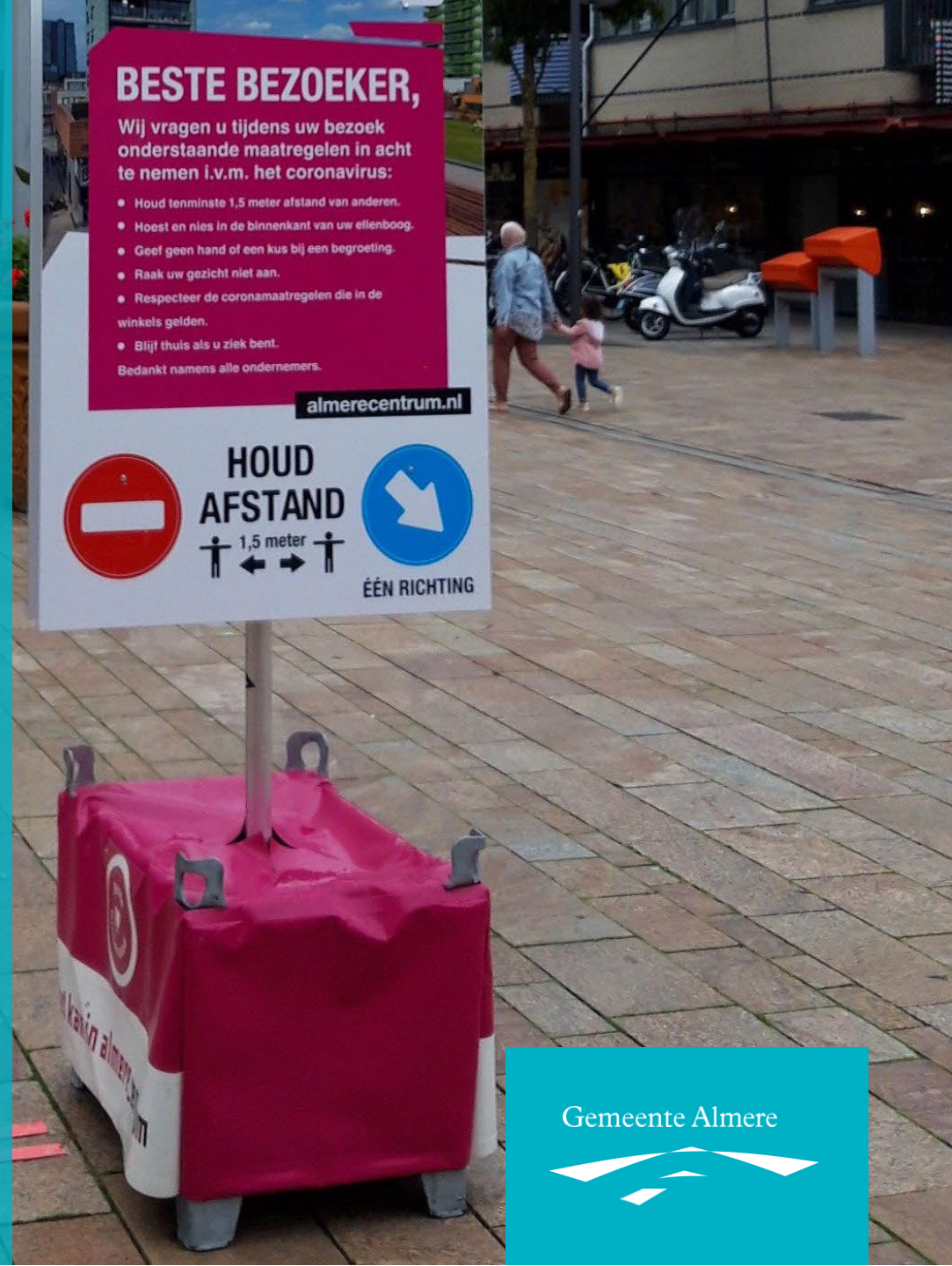

MONITOR CORONACRISIS

De effecten van de COVID-19-pandemie op Almere in beeld

Nummer 23

Mei 2022

Gemeente Almere

Inleiding

In 22 edities van de Monitor Coronacrisis zijn sinds maart 2020 de ontwikkelingen in Almere gevolgd op een aantal gebieden met als doel de gevolgen van corona in beeld te brengen. De informatie uit het recente verleden geeft ons inzicht in de trends die aan het ontstaan zijn.

Hoewel wij populair gezegd klaar zijn met corona, is corona nog niet klaar met ons. De acute crisis is (vooralsnog) voorbij, maar de naweeën van de coronacrisis zijn nog niet verdwenen. Het is belangrijk om de eventuele langetermijneffecten van de crisis en de gevolgen voor de stad en haar inwoners in beeld te houden.

En, ondertussen is de wereld opnieuw veranderd. Rusland is Oekraïne binnengevallen, met onder andere vluchtelingenstromen, sancties gericht op Rusland en hogere energieprijzen als gevolg. Ook deze ontwikkelingen kunnen een grote impact hebben op de stad en haar inwoners. Om deze redenen wordt er nu – een half jaar na het uitkomen van de laatste monitor- een nieuwe editie van de monitor uitgebracht.

De voorliggende monitor beschouwt wat we zien van de impact van deze invloedrijke ontwikkelingen op de stad. Hierbij is –om praktische redenen- een focus gelegd op ontwikkelingen die gemakkelijker te meten en te duiden zijn. Dit leidt ertoe dat deze monitor voornamelijk indicatoren op het gebied van de arbeidsmarkt, economie en mobiliteit omvat. Deze editie van de monitor is hiermee beknopter dan dat u eerder van de monitor gewend was.

De monitor laat aan de ene kant een geruststellend beeld en aan de andere kant een beeld van fluïditeit en onzekerheid zien. De aantallen lopende WW-uitkeringen en de aantallen lopende bijstandsdossiers zijn sinds de start van de coronacrisis nog niet zo laag geweest. Het aantal kortparkeerders ligt in maart 2022 weer ongeveer op het niveau van pre-corona maart 2019. Tegelijkertijd schommelt het aantal aanmeldingen voor schulddienstverlening bij PLANgroep en is het consumentenvertrouwen zeer laag. De conjunctuurklok van het CBS laat vanaf het begin van de coronacrisis een bewegelijk beeld zien. De standen van meerdere indicatoren, zoals de huizenprijzen, de productie en het consumentenvertrouwen liggen ruim boven of het onder het langjarig gemiddelde en de waarden van meerdere indicatoren zijn sterk veranderd ten opzichte van een maand eerder. Op meer lokaal niveau, in de stad, is

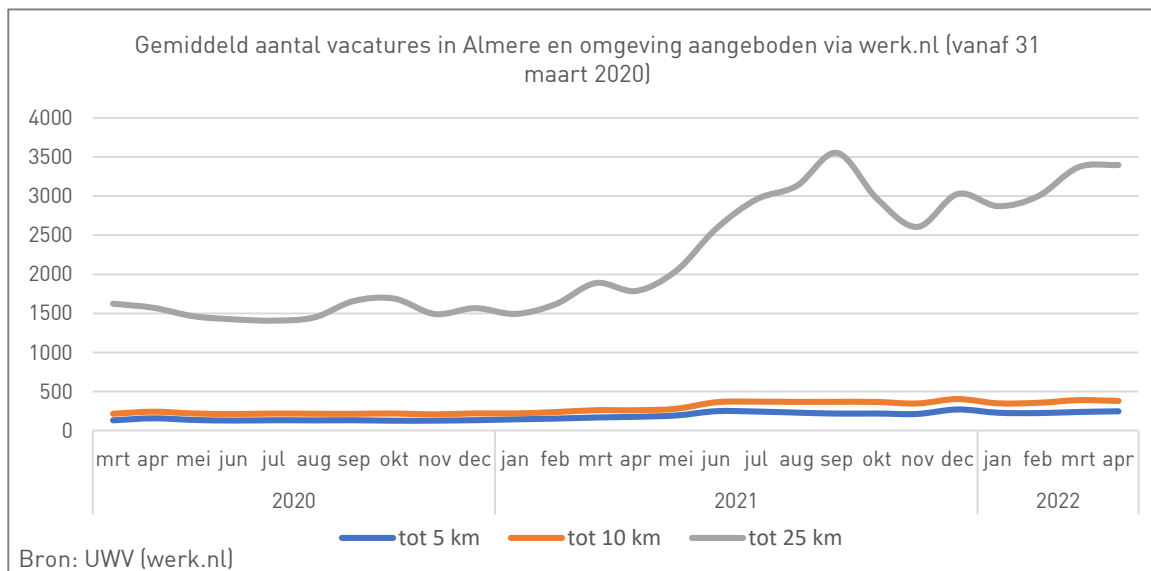
ook nog niet alles ‘terug naar normaal’. Het aantal klanten van de Voedselbank ligt eind maart 2022 nog ruim boven de gemiddelde aantal klanten in de jaren voor corona.

De informatie in de monitor is verdeeld over de volgende thema's:

- Werk en inkomen
 - Werkgelegenheid en werkloosheid
 - Schuldhulpverlening en voedselbank
 - Bijstand
- Economie
 - Conjunctuurklok
 - Consumentenvertrouwen
 - Ondernemersvertrouwen
 - Faillissementen
- Mobiliteit
 - Stads- en streekvervoer
 - Kortparkeerders
- Sociaal
 - Schooladviezen

De monitor is bijgewerkt tot en met 26 april.

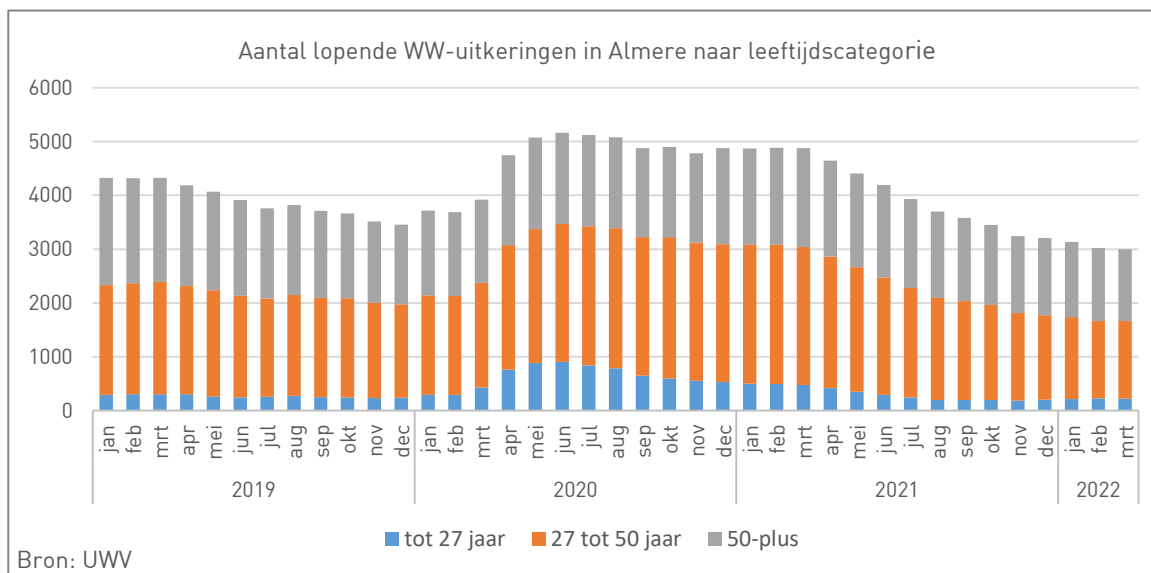
Werk en inkomen – werkgelegenheid en werkloosheid

Via werk.nl kunnen mensen op zoek naar vacatures in de omgeving van hun woonplaats. Vanaf 31 maart 2020 wordt eens per week de database geraadpleegd om te zien hoeveel vacatures er in de omgeving van Almere zijn.

In de directe omgeving (tot 5 en tot 10 kilometer) van Almere is het aantal vacatures naar verhouding klein, maar wel redelijk constant. Sinds maart 2021 is het gemiddelde aantal vacatures in de directe omgeving wel toegenomen en sinds juni 2021 duidelijk hoger dan het jaar daarvoor.

Binnen het gebied tot 25 kilometer neemt het aantal vacatures sinds het begin 2021 toe met een duidelijke piek in september. In het najaar van 2021 is er weer sprake van een afname maar blijft het aantal openstaande vacatures wel hoog. Sinds het begin van dit jaar is het gemiddelde aantal vacatures weer aan het toenemen.

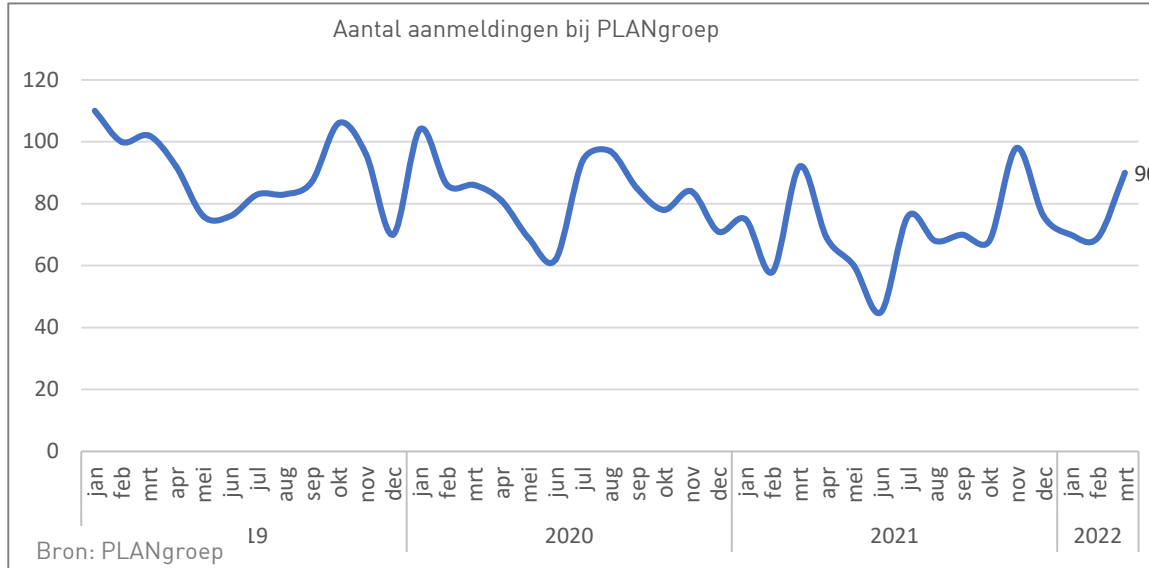

Sinds maart 2021 is het aantal lopende WW-uitkeringen aan het dalen. In maart van dit jaar bedroeg het aantal lopende uitkeringen 2.996. Dit aantal is lager dan in dezelfde maand in 2019, toen er 4.325 lopende WW-uitkeringen geteld werden.

Het aantal WW-uitkeringen voor personen tot 27 jaar is het afgelopen kwartaal weer licht aan het stijgen. Toch is het aantal lopende uitkering in maart van dit jaar (223) veel minder dan in dezelfde maand in 2019 (304).

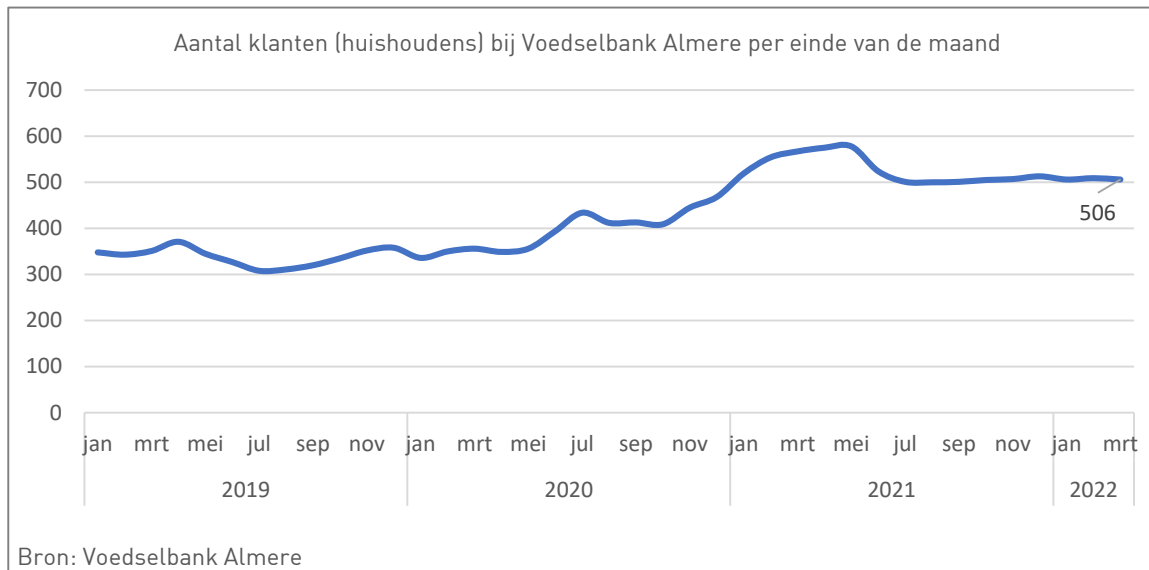
In maart zijn er in de leeftijdsgroep van 27 tot 50 jaar 1.444 lopende uitkeringen. Onder 50-plussers was het aantal lopende uitkeringen 1.329.

Werk en inkomen – schuldhulpverlening en voedselbank

Landelijk en ook in Almere nam sinds het begin van de coronacrisis het aantal aanmeldingen voor schulddienstverlening af. Hoewel er sinds maart 2020 een aantal pieken in aantallen aanmeldingen te zien zijn, zijn de aantallen aanmeldingen in 2020, 2021 en de eerste 3 maanden van 2022 per maand gemiddeld lager dan in 2019.

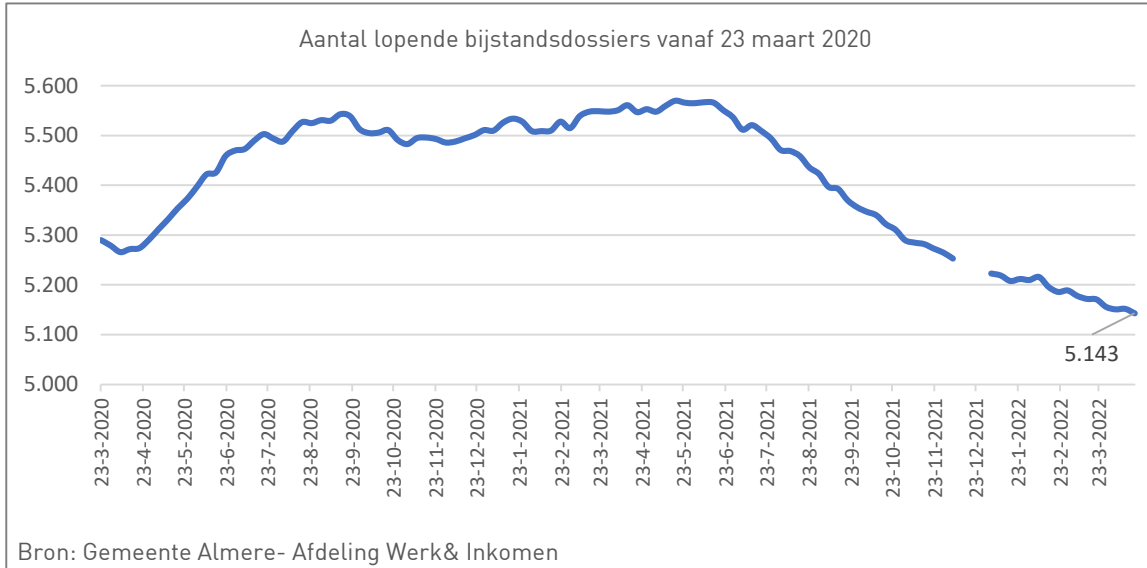
In het kader van de vermindering van de coronasteun en de stijging van onder andere de energieprijzen is het mogelijk dat de stijging in aanmeldingen in maart 2022 in ten opzichte van januari en februari een kentering aankondigt. Of dit wel of niet het geval is, zal echter pas later duidelijk worden.

De Voedselbank Almere verstrekt gezonde maaltijden en dagelijkse producten aan mensen die dat zelf niet meer kunnen betalen door financiële nood. Belangrijk is wel dat de klant meewerkt aan een hulpverleningstraject om weer financieel zelfstandig te worden. De Voedselbank Almere beoordeelt of een aanvrager in aanmerking komt voor deze hulp.

In 2018 en 2019 hielp de Voedselbank gemiddeld zo'n 360 huishoudens per maand. Vanaf de zomer van 2020 tot eind mei 2021 nam het aantal huishoudens dat klant is bij de Voedselbank toe. Vanaf juni 2021 is het aantal klanten weer wat lager. Het aantal klanten ligt eind maart 2022 met 506 klanten echter nog wel ruim boven de gemiddelde aantallen klanten uit de voorafgaande jaren.

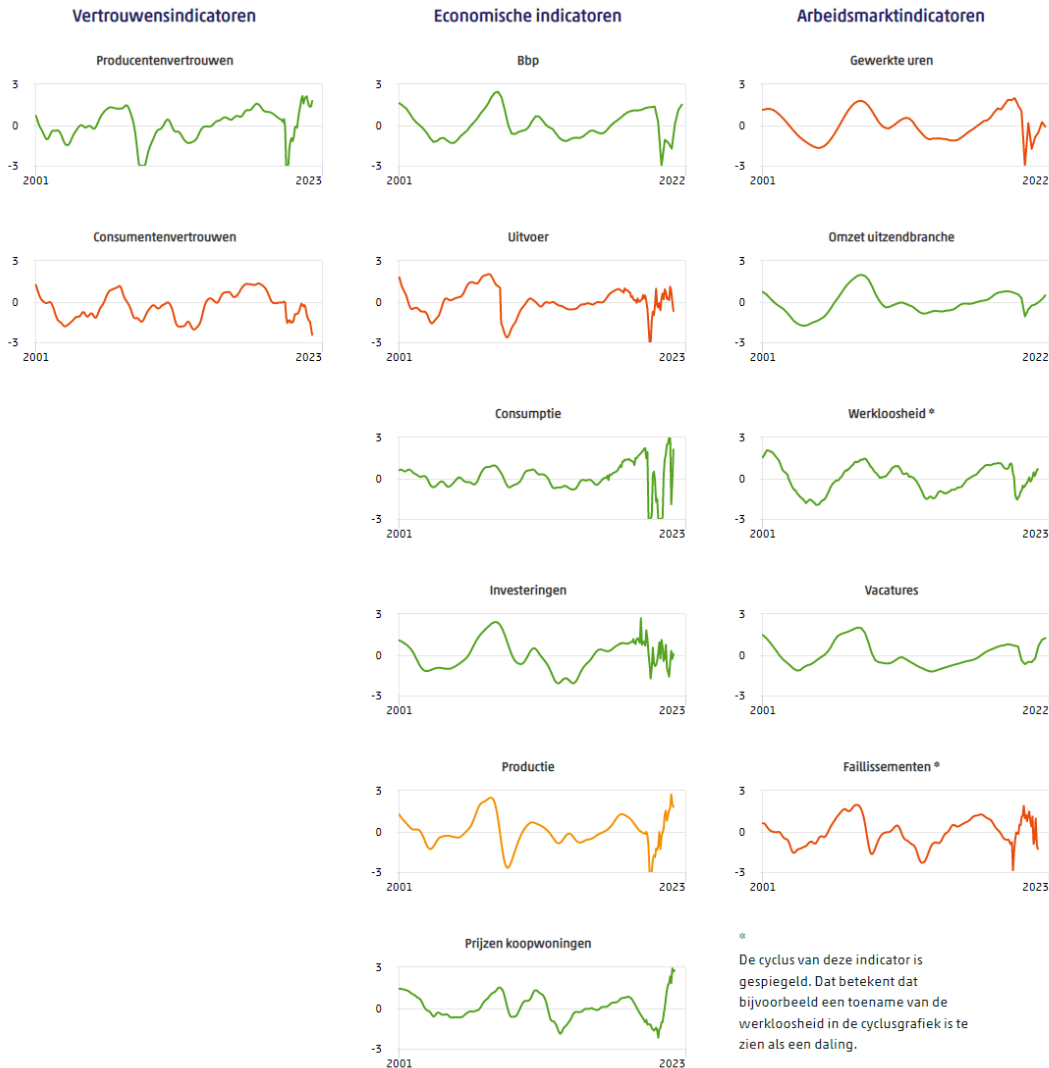
Werk en inkomen - bijstand

Almeeders die onvoldoende geld hebben om in hun levensonderhoud te voorzien kunnen bij de gemeente een aanvraag voor Algemene Bijstand indienen. Om de aanvraag toegewezen te krijgen moeten de bewoners wel aan een aantal voorwaarden voldoen, zo mogen ze bijvoorbeeld geen recht hebben op een andere uitkering en ook niet te veel vermogen hebben. Het aantal bijstandsdossiers is vanaf april 2020 toegenomen, waarna de aantallen bijstandsdossiers voor de periode van ongeveer een jaar, met schommelingen, ongeveer gelijk bleven. Vanaf juni 2021 daalt het aantal bijstandsdossiers. Op 18 maart 2022 bedraagt het aantal bijstandsdossiers 5.143 dossiers. Dit is – met afstand- het laagste aantal bijstandsdossiers sinds de start van het weergeven van de aantallen dossiers in deze monitor.

NB: Door de kerstperiode zijn er geen gegevens beschikbaar over de aantallen bijstandsdossiers van hal tot eind december 2021.

Economie - conjunctuurklok

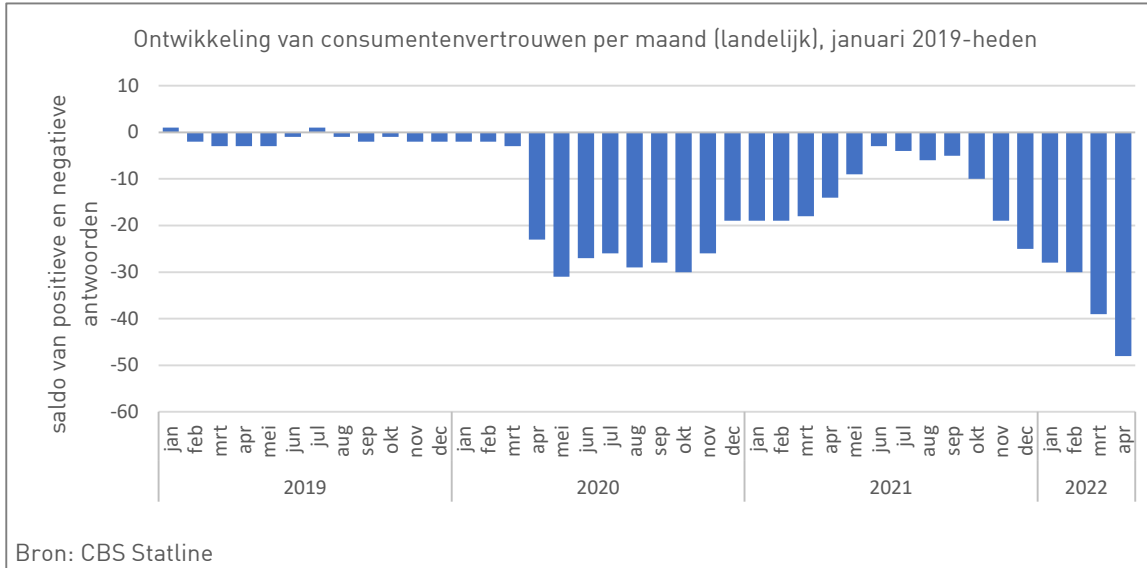
Binnen de zogeheten conjunctuurklok gebruikt het CBS meerdere indicatoren om de ontwikkeling van de Nederlandse economie in beeld te brengen. Bij een verbetering of verslechtering van de economie laten deze indicatoren in het algemeen een soortgelijk beeld zien. De waarde van de indicatoren veranderen vaak in samenhang. De vertrouwensindicatoren zoals het consumentenvertrouwen veranderen in het algemeen eerst waarna de andere indicatoren volgen. De bewegingen die de indicatoren gezamenlijk maken, geven zo een samenvatting van de stand en ontwikkeling van de economie.

Het CBS brengt de patronen die de indicatoren maken vanaf 2001 in beeld. Vanaf het tweede kwartaal van 2020 zijn deze patronen veranderd. De waarde van een aantal indicatoren zoals consumptie en investeringen blijken vanaf het tweede kwartaal 2020 sterk volatiel te zijn; ze schieten van hoog naar laag en weer terug. Uitschieters in waarden zijn groot. De samenhang in de bewegingen van verschillende indicatoren lijkt daarnaast sinds het tweede kwartaal van 2020 sterk te zijn verminderd.

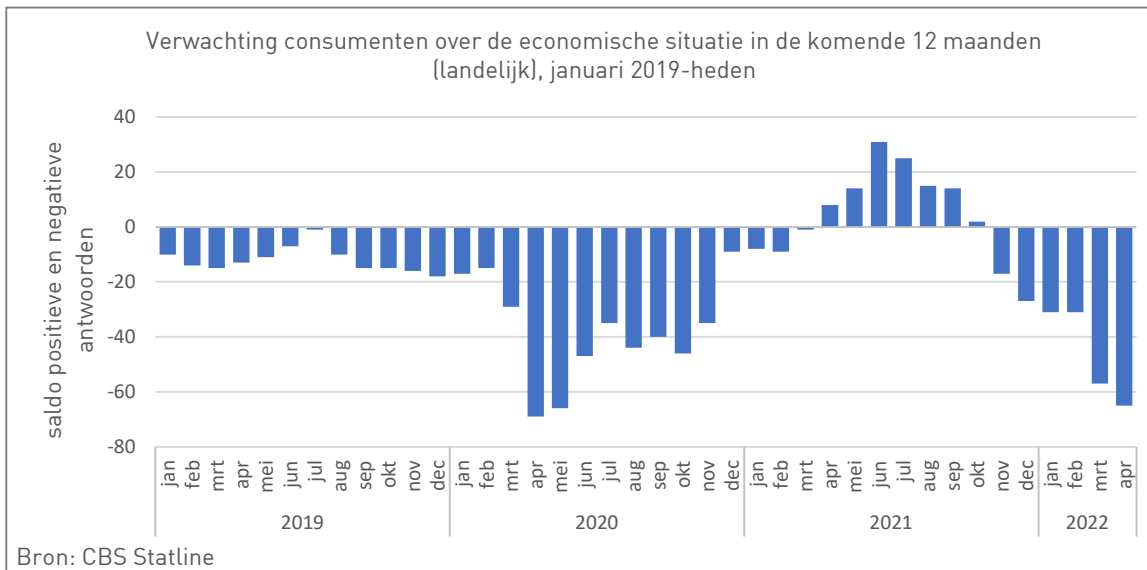
Ook de stand van eind maart 2022 laat dit veranderde beeld zien. Een aantal indicatoren hebben een waarde ruim boven, en andere indicatoren een waarde ruim onder de langjarige trend. Van een aantal indicatoren is de waarde zeer sterk veranderd ten opzichte van de maand daarvoor.

Voor meer informatie over de conjunctuurklok en de ontwikkeling door de tijd heen zie: ([Conjunctuurklok \[cbs.nl\]](https://www.cbs.nl).)

Economie - consumentenvertrouwen

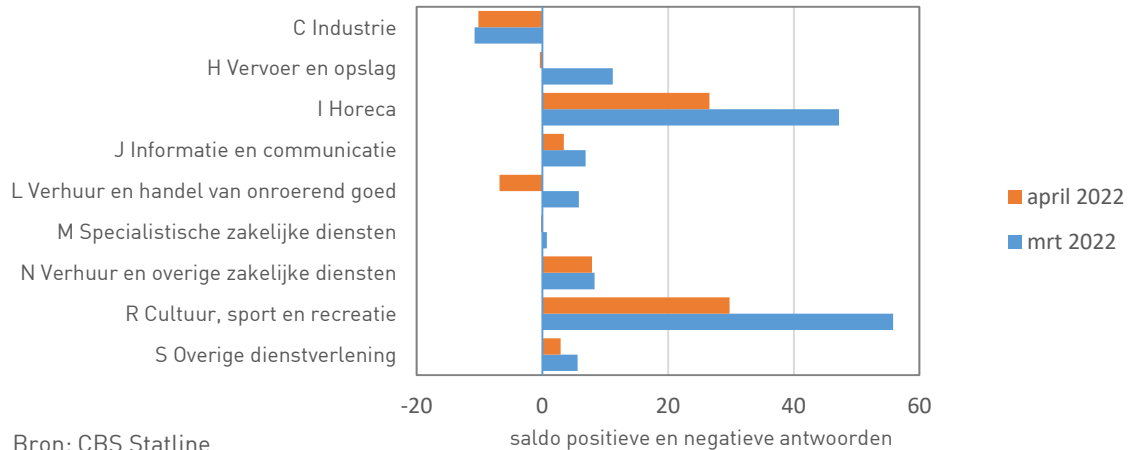
Uit de maandelijkse CBS-enquête blijkt dat het consumentenvertrouwen zich na het herstel in de zomer van vorig jaar, weer sterk aan het dalen is. In april van dit jaar bedraagt het saldo van positieve en negatieve antwoorden -48. Dit is het laagste niveau ooit en ligt ver onder het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-8).

Onder consumenten was de verwachting over de ontwikkeling van de economische situatie aan het verbeteren. Sinds de zomer van vorig jaar is stemming wel steeds meer gedaald. In april is het saldo van positieve en negatieve antwoorden sterk negatief, namelijk -65. Dat is vergelijkbaar met de verwachting van consumenten in de eerste twee maanden van de coronacrisis.

Economie - ondernemersvertrouwen

Verwachting onder Nederlandse ondernemers over ontwikkeling economische situatie komende drie maanden

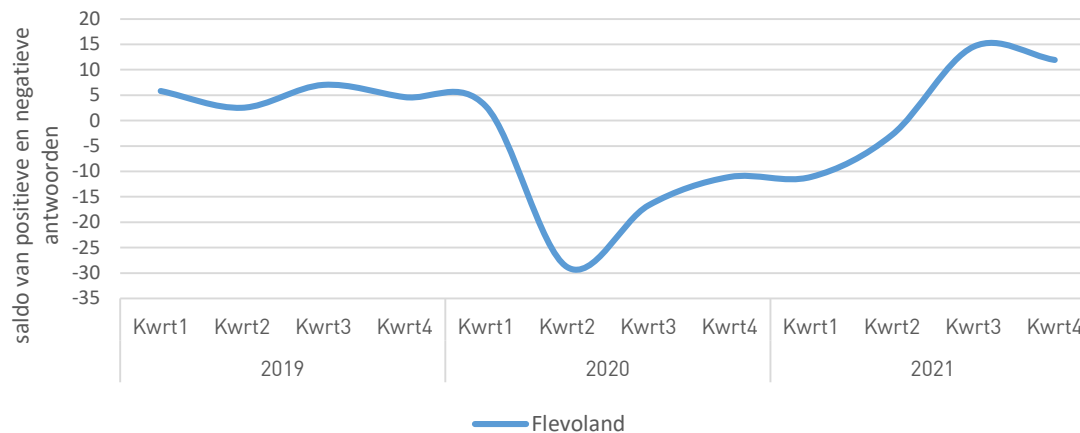
Bron: CBS Statline

De maandelijkse CBS-enquête onder ondernemers laat zien dat zij –in tegenstelling tot de consumenten– optimistisch zijn over de ontwikkeling van het economisch klimaat in de komende drie maanden.

Na het uitgesproken negatieve sentiment in 2020 liet het daaropvolgende jaar een herstel zien van het optimisme onder ondernemers. In november en december kende het vertrouwen als gevolg van een nieuwe gedeeltelijke lockdown een flinke terugslag. Met name bij de sectoren cultuur, sport en recreatie en horeca daalde het vertrouwen fors.

Sinds het begin van vorig jaar is het vertrouwen in de meeste sectoren weer aan het herstellen. Maar in april van dit jaar is ten opzichte van de voorgaande maand duidelijk de invloed van de crisis in Oekraïne te zien.

Ontwikkeling ondernemersvertrouwen in Flevoland en Nederland per kwartaal

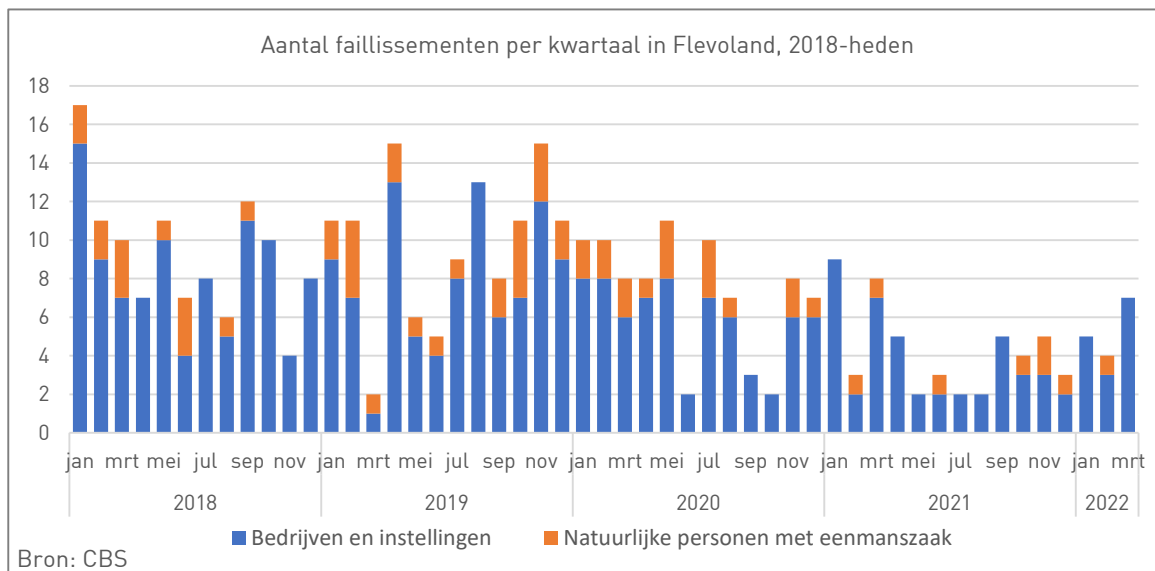

Bron: CBS

Het ondernemersvertrouwen is een stemmingsindicator die de richting aangeeft waarin de economie (het bruto binnenlands product, BBP) zich naar verwachting zal ontwikkelen. Het CBS stelt deze stemmingsindicator samen op basis van de uitkomsten van de maandelijkse conjunctuurenquête.

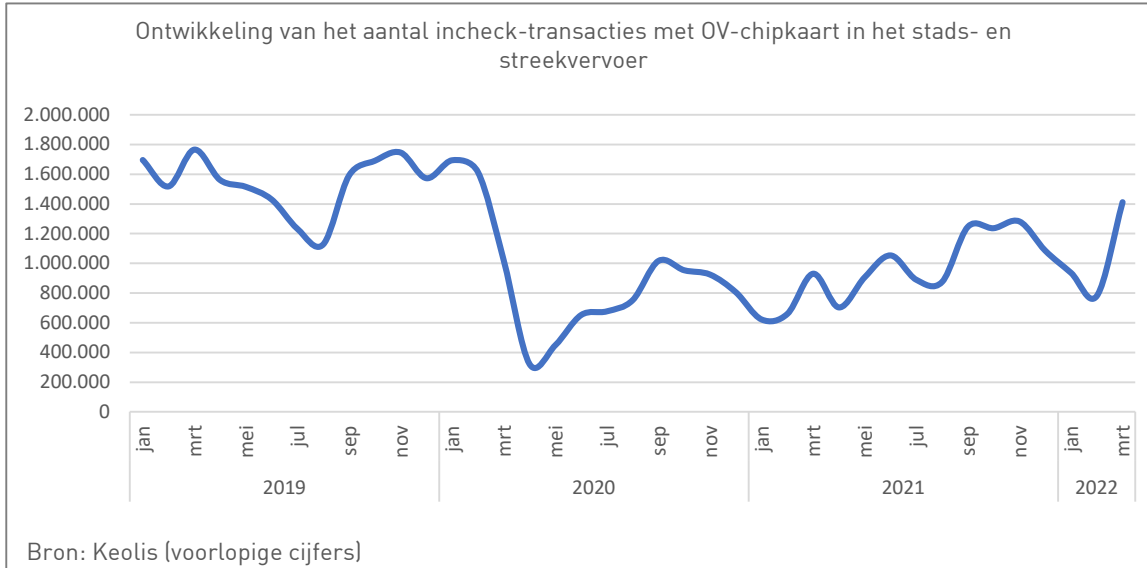
In het tweede kwartaal van 2020, toen corona het land in de greep kreeg, daalde het ondernemersvertrouwen sterk en was ook erg negatief. Sindsdien is er sprake van een gestaag herstel van het ondernemersvertrouwen. In Flevoland in het vierde kwartaal van 2021 het ondernemersvertrouwen weer positief en zelfs wat hoger dan in 2019.

Economie - faillissementen

In maart van dit jaar zijn in Flevoland 7 faillissementen uitgesproken. Vergeleken met eerdere jaren blijft het aantal faillissementen nog steeds aan de lage kant, maar lijkt nu wel weer te stijgen. In de eerste drie maanden van dit jaar gingen in totaal 15 bedrijven en instellingen failliet. Ook landelijk ligt het aantal faillissementen nog altijd laag vergeleken met de periode voor het uitbreken van corona. Volgens nader onderzoek van het CBS was in het eerste kwartaal van 2022 bijna 44 procent van alle faillissementen in Nederland bij een bedrijf dat in de tweede helft van 2021 gebruik maakte van coronasteun.

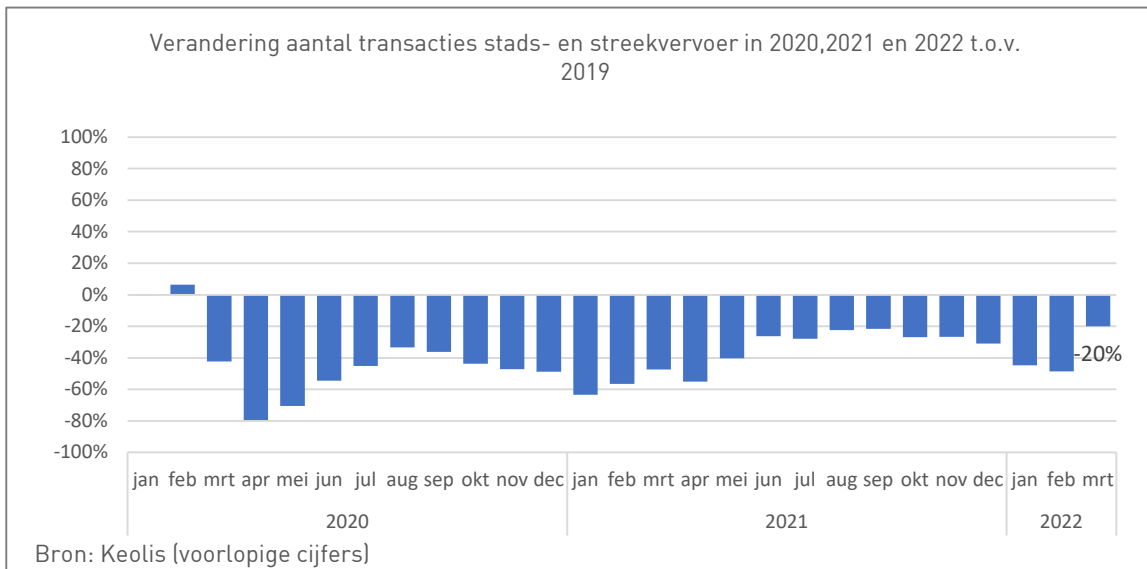
Mobiliteit – stads- en streekvervoer

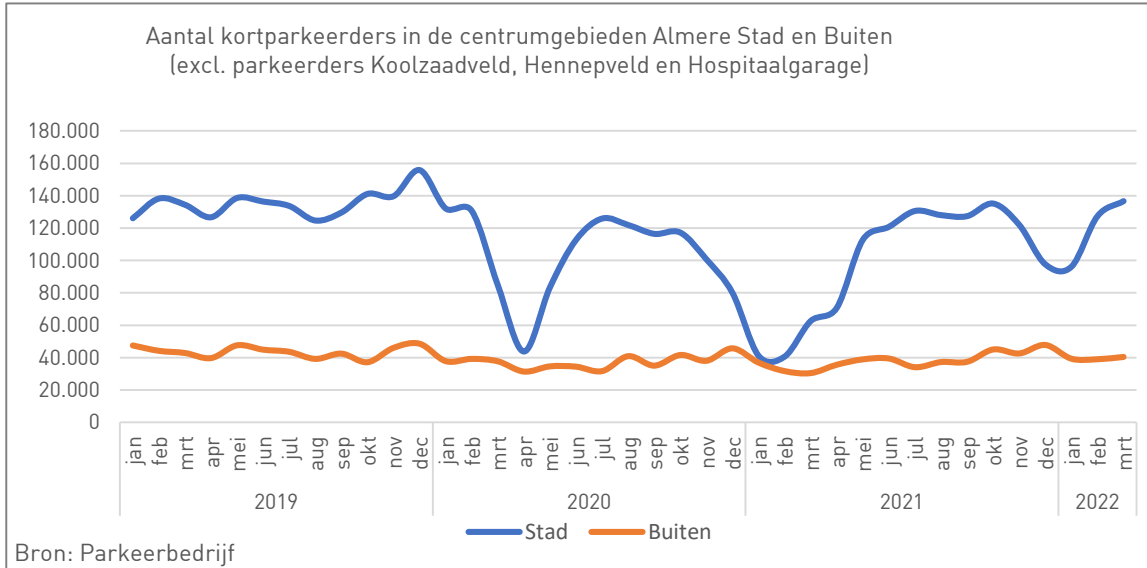
De ontwikkeling van het aantal incheck-transacties met een OV-chipkaart in het stad- en streekvervoer geeft een indicatie van de reisdynamiek binnen de stad.

In de afgelopen twee jaar zijn er drie 'dalen' te onderscheiden waarin de aantallen incheckbewegingen fors lager waren dan in het pre-coronajaar 2019. Het aantal incheckbewegingen daalde sterk in maart/april 2020 en ook de periode oktober 2020 tot aan mei 2021 was er een (breed) dal. Ook begin 2022 was het aantal incheckbewegingen fors lager dan in dezelfde maanden van 2019. Zie de onderste figuur.

Het aantal inchecktransacties ligt in maart 2022 nog niet op het pre-corona-niveau. Het aantal inchecktransacties is 20% lager dan in maart 2019.

Mobiliteit - kortparkeerders

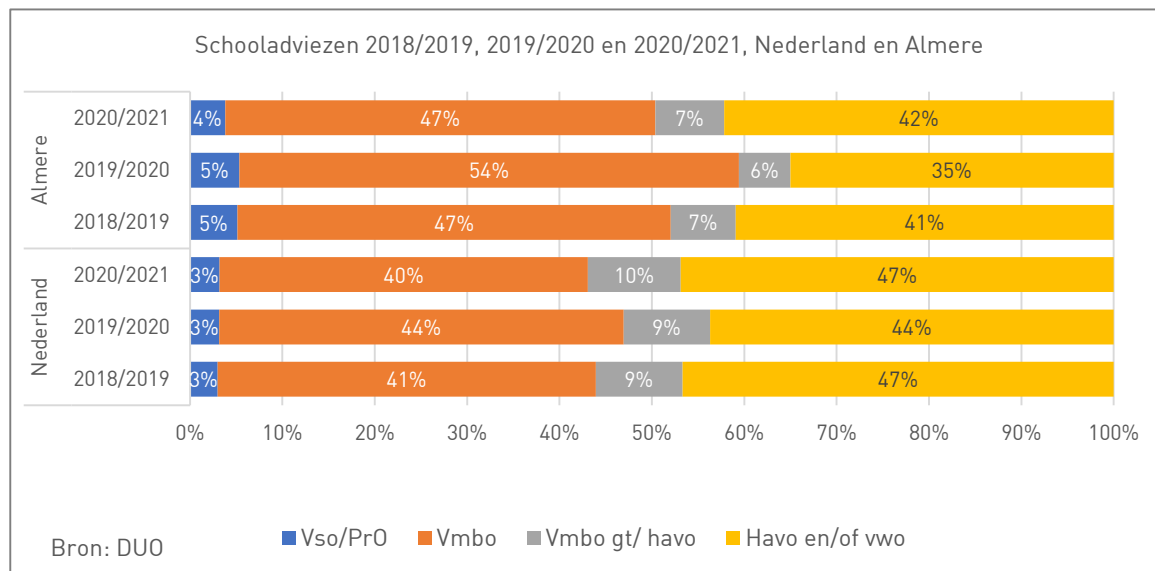

De ontwikkeling van het aantal kortparkeerders in centrumgebieden geeft een indicatie van het functioneren van het centrum.

Het aantal kortparkeerders is sinds het begin van de coronacrisis twee keer sterk, en een keer beperkter gedaald. Sterke dalingen waren te zien rond april 2020 en januari/ februari 2021. Rond het derde kwartaal 2021 trok het aantal kortparkeerders weer aan en raakte het aantal in enkele maanden weer de aantallen parkeerders uit 2019 aan. Omstreeks de jaarwisseling 2021/2022 trad er echter een daling op, waarna het aantal kortparkeerders weer steeg.

In maart 2022 is het aantal kortparkeerders vrijwel gelijk aan het aantal kortparkeerders uit -pre-corona- maart 2019.

Sociaal- gegeven schooladviezen

Leerlingen ontvangen aan het eind van de basisschool een schooladvies en leggen daarna een eindtoets af. Als leerlingen de eindtoets beter maken dan op basis van het schooladvies verwacht wordt, moet de school het advies heroverwegen. Het schooladvies kan als gevolg hiervan naar boven worden bijgesteld. Het schooladvies kan niet op basis van een minder goed gemaakte eindtoets verlaagd worden.

De figuur geeft de schooladviezen weer die in de schooljaren 2018/2019, 2019/2020 en 2020/2021 aan leerlingen in Nederland en in Almere gegeven zijn. In Almere worden er in het algemeen wat meer lagere en wat minder hogere schooladviezen gegeven dan landelijk gemiddeld.

In het schooljaar 2019/2020 kregen zowel in Nederland in het totaal als in Almere relatief wat meer leerlingen een lager schooladvies en relatief wat minder leerlingen een hoger schooladvies dan in 2018/2019. Dit is zowel landelijk als in Almere te zien. Een verklaring voor de lagere schooladviezen is dat de eindtoets niet doorging. De schooladviezen konden daardoor bij beter dan verwachtte eindtoetsresultaten niet naar boven worden bijgesteld.

In het schooljaar 2020/2021 ging de eindtoets wel door. In dat jaar was zowel landelijk als in Almere de verdeling in schooladviezen over niveaus weer vergelijkbaar met de verdeling in het pre-corona-schooljaar 2018/2019.

Bronnen

CBS

- Aantal faillissementen per maand in Flevoland, 2019-heden
- Ontwikkeling van consumentenvertrouwen per maand (landelijk)
- Verwachting consumenten over de economische situatie in de komende 12 maanden (landelijk)
- Verwachting onder Nederlandse ondernemers over ontwikkeling economische situatie komende drie maanden
- Ontwikkeling ondernemersvertrouwen in Flevoland en Nederland per kwartaal
- Ontwikkeling afzonderlijke indicatoren conjunctuurklok

DUO

- Schooladviezen 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, Nederland en Almere

Gemeente Almere – Afdeling Werk & Inkomen

- Aantal lopende bijstandsdossiers vanaf 23 maart 2020

Gemeente Almere – Parkeerbedrijf

- Aantal kortparkeerders in de centrumgebieden van Almere Stad en Buiten

Keolis

- Ontwikkeling van het aantal incheck-transacties met OV-chipkaart in het stads- en streekvervoer
- Verandering aantal transacties stads- en streekvervoer in 2020, 2021 en 2022 t.o.v. 2019

Plangroep

- Aantal aanmeldingen PLANgroep

UWV

- Aantal lopende WW-uitkeringen in Almere naar leeftijdscategorie
- Gemiddeld aantal vacatures in Almere en omgeving aangeboden via werk.nl (vanaf 31 maart 2020)

VBA (Voedselbank Almere)

- Aantal klanten (huishoudens) bij Voedselbank Almere per einde van de maand

Colofon

Colofon

De gegevens voor de Monitor Coronacrisis zijn verzameld, bewerkt en gepresenteerd door team Onderzoek & Statistiek van de gemeente Almere

Uitvoering en rapportage

Gemeente Almere/BVLS/Onderzoek&Statistiek

Anne Kets

Lucas Veeger

Contactgegevens

Gemeente Almere

Postbus 200

1300 AE Almere

onderzoek&statistiek@almere.nl

© Gebruik van gegevens uit dit rapport is alleen toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer P2022-031

